EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.7.2010
SEK(2010) 881 slutlig

KOMMISSIONENS YTTRANDE

om förekomsten av ett alltför stort underskott i Bulgarien

KOMMISSIONENS YTTRANDE

om förekomsten av ett alltför stort underskott i Bulgarien

TILLÄMPNINGEN AV STABILITETS- OCH TILLVÄXTPAKTEN I DEN RÅDANDE KRISSITUATIONEN

1. För närvarande överstiger underskottet i de offentliga finanserna i många EU-länder det referensvärde på 3 % av BNP som fastställs i fördraget. Den ofta kraftiga försämringen av underskotts- och skuldställningen måste ses mot bakgrund av den globala finanskrisen och konjunkturnedgången 2008/09 som saknar motstycke. Flera faktorer spelar in: För det första leder den ekonomiska nedgången till minskade skatteintäkter och ökade sociala utgifter (bland annat för arbetslöshetsersättning). För det andra kan finanspolitiken i hög grad påverka den nuvarande extraordinära ekonomiska situationen, och kommissionen uppmanade därför till finanspolitiska stimulanser i sin ekonomiska återhämtningsplan för Europa från november 2008, som godkändes av Europeiska rådet i december. I planen underströks att stimulanserna bör komma i rätt tid, vara riktade och tidsbegränsade samt anpassas till de offentliga finansernas hållbarhet och konkurrenskraften i de olika medlemsstaterna. De bör också återtas, när det ekonomiska läget förbättras. Slutligen har flera länder vidtagit åtgärder för att stabilisera finanssektorn. I vissa fall har detta påverkat skuldställningen eller riskerar att ge högre underskott och skuldsättning i framtiden, även om en del av de offentliga stödkostnaderna kan komma att återvinnas framöver.

2. Enligt stabilitets- och tillväxtpakten ska kommissionen inleda förfarandet vid alltför stora underskott, om en medlemsstats underskott överskrider referensvärdet på 3 % av BNP. Ändringarna av pakten 2005 syftade till att säkerställa att den ekonomiska och finanspolitiska bakgrunden beaktas fullt ut under hela förfarandet. Därigenom blir pakten ett ramverk till stöd för politiska åtgärder för att snabbt återgå till sunda offentliga finanser med beaktande av den ekonomiska situationen, vilket också säkerställer de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt.

RÄTTSLIG BAKGRUND

3. I artikel 126 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt föreskrivs ett förfarande vid alltför stora underskott. Detta förfarande specificeras i rådets förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott[1], som utgör en del av stabilitets- och tillväxtpakten.

4. Enligt artikel 126.2 i fördraget ska kommissionen övervaka att budgetdisciplin iakttas på grundval av följande två kriterier: a) Huruvida andelen av det förväntade

[1] EGT L 209, 2.8.1997, s. 6. I rapporten beaktas också dokumentet ”Närmare angivelser för genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten samt riktlinjer för stabilitets- och konvergensprogrammens innehåll och utformning”, som godkändes av Ekofinrådet den 10 november 2009 och som finns på följande adress: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser i procent av bruttonationalprodukten överstiger referensvärdet på 3 % (såvida inte detta procenttal har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet eller referensvärdet endast undantagsvis och övergående överskrids och procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet). b) Huruvida skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av bruttonationalprodukten överstiger referensvärdet på 60 % (såvida inte detta procenttal minskar i tillräcklig utsträckning och närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt).

5. I artikel 126.3 i fördraget föreskrivs att om en medlemsstat inte uppfyller de krav som gäller enligt ett av eller båda dessa kriterier, ska kommissionen utarbeta en rapport. Den ska ”även beakta huruvida den offentliga sektorns underskott överstiger utgifterna för de offentliga investeringarna samt alla övriga faktorer av betydelse, inbegripet medlemsstatens ekonomiska och budgetmässiga läge på medellång sikt”.

6. Den 12 maj 2010[2] antog kommissionen en rapport angående Bulgarien enligt artikel 126.3, som baserades på de uppgifter som de bulgariska myndigheterna lämnat i april 2010[3] och som därefter validerats av Eurostat[4]. Även kommissionens vårprognos 2010 ingick i underlaget.

7. Därefter lämnade Ekonomiska och finansiella kommittén den 27 maj 2010 och i enlighet med artikel 126.4 i fördraget ett yttrande om kommissionens rapport.

8. Enligt artikel 126.5 i fördraget ska kommissionen lämna ett yttrande till rådet, om den anser att det föreligger eller kan uppstå ett alltför stort underskott i en medlemsstat. Vid ett beslut om huruvida det föreligger eller kan uppstå ett alltför stort underskott anser kommissionen att hänsyn bör tas till i) slutsatserna i dess rapport enligt artikel 126.3, och ii) Ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande om denna rapport. Kommissionen har därför gjort följande överväganden beträffande Bulgarien.

ÖVERVÄGANDEN BETRÄFFANDE BULGARIEN

9. Enligt de uppgifter som de bulgariska myndigheterna lämnade i april 2010 motsvarade det offentliga underskottet 3,9 % av BNP år 2009 och överskred därmed referensvärdet på 3 % av BNP. Kommissionen bedömde i sin rapport enligt artikel 126.3 att underskottet inte låg nära referensvärdet på 3 % av BNP men att överskridandet av det kunde anses ha inträffat undantagsvis i fördragets och stabilitets- och tillväxtpaktens mening. I synnerhet har överskridandet orsakats av en allvarlig konjunkturnedgång i den mening som avses i fördraget och stabilitets- och tillväxtpakten, i det att den globala ekonomiska och finansiella krisen drabbade den bulgariska ekonomin hårt och BNP minskade med 5 % 2009. Överskridandet av

---

2 Alla handlingar som rör förfarandet vid det alltför stora underskottet i Bulgarien finns på följande webbplats: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm.

3 Enligt rådets förordning (EG) nr 479/2009 ska medlemsstaterna två gånger per år lämna en rapport till kommissionen om sina beräknade och faktiska offentliga underskott och skuldnivåer. Bulgariens senaste anmälan finns på följande webbplats: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/excessive_deficit/edp_notification_tables.

4 Eurostat News Release nr 55/2010 av den 22 april 2010.

referensvärdet kunde dessutom betraktas som övergående. Enligt kommissionens vårprognos 2010, som grundar sig på ett antagande om oförändrad politik, kommer underskottet att understiga referensvärdet redan under 2010, i takt med stabiliseringen av ekonomin och som ett resultat av de budgetkonsolideringsåtgärder som regeringen tillkännagav i slutet av mars 2010. I en anmälan av den 22 juni 2010 reviderade de bulgariska myndigheterna ytterligare det förväntade underskottet för 2010 till 3,8 % av BNP, vilket ligger högre än och inte nära referensvärdet. Underskottskriteriet i fördraget är således inte uppfyllt.

10. Uppgifterna i anmälan från april 2010 enligt förfarandet vid alltför stora underskott visar att den offentliga bruttoskulden klart underskrider referensvärdet på 60 % av BNP och att den motsvarade 14,8 % av BNP 2009. Enligt kommissionens vårprognos 2010 kommer skuldkvoten att öka under perioden 2010–2011 men inte överskrida 19 % av BNP. I en anmälan av den 22 juni 2010 reviderade de bulgariska myndigheterna ytterligare den förväntade skulden för 2010 till 15,3 % av BNP. Skuldkriteriet i fördraget är således uppfyllt.

11. I enlighet med bestämmelserna i fördraget och stabilitets- och tillväxtpakten bedömde kommissionen i sin rapport också andra ”faktorer av betydelse”. Enligt pakten får dessa bara beaktas under de steg som leder till beslutet om förekomsten av ett alltför stort underskott, om underskottet uppfyller de båda villkoren att ligga nära referensvärdet och att överskrida det tillfälligt. När det gäller Bulgarien uppfylls inte dessa båda villkor. Betraktade separat verkar faktorerna av betydelse i det aktuella fallet visa en på det hela taget gynnsam bild.

12. Ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande enligt artikel 126.4 i fördraget överensstämmer med bedömningen i kommissionens rapport enligt artikel 126.3 om förekomsten av ett alltför stort underskott.

SLUTSATSER

13. Övervakningen av situationen för de offentliga finanserna i Bulgarien, och särskilt undersökningen av om kriterierna i artikel 126.2 efterlevs, har föranlett kommissionen att utarbeta en rapport i enlighet med artikel 126.3 i fördraget. Mot bakgrund av denna rapport och Ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande, samt uppgifterna i den reviderade anmälan inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott som lämnades in den 22 juni 2010, finner kommissionen att Bulgarien har ett alltför stort underskott.

14.